

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 30/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om Sibbo storskogs nationalpark

Till miljöutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade 12 januari 2011 en proposition med förslag till lag om Sibbo storskogs nationalpark (RP 324/2010 rd) till miljöutskottet för beredning och bestämde samtidigt att jord- och skogsbruksutskottet ska lämna utlåtande om ärendet till miljöutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- planerare Katja Matveinen-Huju, jord- och skogsbruksministeriet
- miljöråd Jukka-Pekka Flander och regeringsråd Satu Sundberg, miljöministeriet

- biträdande verksamhetsledare Sauli Härkönen, Jägarnas centralorganisation
- tf viltvårdschef Visa Eronen, Nylands jaktvårdsdistrikt
- naturvårdsexpert Tapani Veistola, Finlands naturskyddsförbund rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
- Sibbo jaktvårdsförening
- Vanda jaktvårdsförening.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sibbo storskogs nationalpark föreslås bli inrättad på statsägda marker i Sibbo kommun och Vanda och Helsingfors städer. Nationalparken föreslås ha en areal på totalt 1 857 hektar. Den nya nationalparken ska utgöra en del av skyddsområdesnätverket och det ekologiska nätverket i det växande metropolområdet och tanken är att det ska bromsa upp utarmningen av den biologiska mångfalden i regionen i enlighet med Finlands nationella och internationella naturskyddsmål. Att inrätta nationalparken är ett led i den in-

tegrerande markanvändningen i metropolområdet och den spelar en stor roll som närnatur och rekreationsområde för den lokala befolkningen. Nationalparken ska täcka in de områden som för tillfället skyddas genom statsrådets förordning (1381/2006) om Sibbo storskogs naturskyddsområde. Den nuvarande förordningen föreslås bli upphävd genom lagen om nationalparken.

Utskottet ser positivt på att beredningen av Sibbo storskogs nationalpark utgår från att den inrättas på statlig mark. I fortsättningen bör eventuella skyddsåtgärder eller markförvärv

inom områden nära Sibbo storskog genomföras på initiativ av markägarna eller på frivillig väg.

Den offentligt ägda delen av Sibbo storskog är ett splittrat område med tanke på det tryck på att utnyttja området som kan förväntas i framtiden. Användningen av området kommer med största sannolikhet att inverka starkt också på de privata marker som ligger mellan och i närheten av olika delar av nationalparken. De privata markägarna inom Sibbo storskogs område behöver i framtiden ett forum för dialog om frågor som gäller nationalparken och användningen av den.

Utskottet pekar på hur viktigt det är med ett brett samarbete mellan olika aktörer för att samordna olika sätt att använda området. Enligt propositionens motivering bör det inrättas en bred samarbetsgrupp under ledning av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland för att samordna de olika verksamheterna i den föreslagna nationalparken och på områdena utanför den. Utskottet tillstyrker en samarbetsgrupp och såväl markägare och invånare som samsamverksnätverket Metso måste involveras i gruppen. I Sibbo storskog finns redan nu ett aktivt nätverk "Samarbete i Storskogen" som ingår i handlingsprogrammet Metso för mångfalden i södra Finlands skogar. Nätverket har ambitionen att göra området till ett sammanhängande område med fungerande jord- och skogsbruk och olika grader av skydd. Om nätverket visar sig framgångsrikt kan det stödja en mosaikartad utveckling av området på frivillig basis.

I statsrådets nuvarande förordning (1381/2006) om Sibbo storskogs naturskyddsområde ingår en särskild ikraftträdandebestämmelse om att jaktarrendeavtalen ska förbli i kraft, vilket betyder att älgjakt för tillfället är möjlig i området. Regeringen föreslår att jakt ska förbjudas med hänsyn till syftet med att inrätta nationalparken och dess läge inom metropolområdet och den roll området spelar för rekreation. Men i lagförslaget finns en övergångsbestämmelse om att jakt är tillåten i nationalparken i enlighet med gällande avtal om jaktarrende i tre år efter lagens ikraftträdande. Därefter tillämpas 15 § om jakt i naturskyddslagen, som

tillåter att man med tillstånd av Forststyrelsen bland annat får driva älg i Sibbo storskogs nationalpark i samband med jakt och avlägsna enskilda individer av viltarter som utgör en säkerhetsrisk utanför området.

Sibbo storskogs område befinner sig i en triangel mellan de tre livligast trafikerade vägarna i Finland, Lahtis motorväg, Ring III och Borgå motorväg. Åren 2006—2010 inträffade det enligt statistiken totalt 82 älgolyckor i Vanda och Sibbo och nio dem ledde till personskador. I de här nio olyckorna skadades sammanlagt elva personer. Inte minst på vägarna i Sibbo storskog har det skett trafikolyckor där den ena parten är ett hjortdjur. År 2009 inträffade det enligt vägförvaltningens statistik 18 hjortdjursolyckor på vägarna i och kring Sibbo storskog eller situationer där polisen måste rycka ut för att avliva ett djur på grund av att det utgjorde en direkt säkerhetsrisk. Av de här djuren var 15 älgar och två av olyckorna ledde till personskador.

Genom det föreslagna nationalparksområdet i Sibbo storskog har lokala jaktföreningar lyckats hålla hjortdjursbestånden inom skäligen ramar. Älgbytet i Sibbo storskog var 2004—2009 enligt sakkunniga i utskottet totalt 6—15 älgar per år för de jaktsällskap som haft mycket mark i den kommande nationalparken. Det totala bytet i ett större område omfattande dels östra Vanda och Helsingfors (Sottungsby och Östersundom), dels Hindsby, Gesterby och Immersby i Sibbo varierade 2004—2009 mellan 26 och 40 älgar.

Utskottet bedömer att de eventuella konsekvenserna av fredningsbestämmelserna för älgjakt i nationalparken kommer fram inom några år efter det att jakten har upphört. Vid utfrågningen av sakkunniga har det påpekats att älgar kan lära sig att ta skydd i ett naturskyddsområde om man försöker jaga dem. Fredningsbestämmelserna inverkar sannolikt förstärkande på älgstammen.

Med beaktande av den treåriga övergångsperioden för jaktarrendeavtal visar sig effekterna av förbudet mot älgjakt sannolikt omkring fem år från det att nationalparken inrättades. Följaktligen föreslår utskottet för miljöutskottet att konsekvenserna av fredningsbestämmelserna för

möjligheterna att reglera hjortdjursbestånden i området och den vägen för antalet älgolyckor följs upp både under och efter övergångsperioden. I fortsättningen bör det också säkerställas att man utifrån nya undantagsbestämmelser i 15 § i naturskyddslagen i förekommande fall effektivt och i tillräckligt skyndsam samordning kan avlägsna älgar ur nationalparken för att hindra trafikolyckor. Det är viktigt att samarbetet

mellan Forststyrelsen som bestämmer om undantagslov och områdets viltförvaltning utvecklas.

Utlåtande

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att miljöutskottet beaktar det som sagts ovan.

Helsingfors den 4 februari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
medl. Lasse Hautala /cent
medl. Anne Kalmari /cent
Johanna Karimäki /gröna
Lauri Kähkönen /sd
Mats Nylund /sv
Pentti Oinonen /saf

Klaus Pentti /cent
Erkki Pulliainen /gröna
Kari Rajamäki /sd
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.